Centrul de Informare în domeniul Drepturilor Omului
Информационный Центр по Правам Человека

Consiliul Național al Tineretului din Moldova

SUMARUL RAPORTULUI

privind situația dreptului la libertatea gîndirii, conştiinței şi a religiei în Republica Moldova

Metodologia

Studiul este efectuat prin intermediul a peste 20 de interviuri conduse în Chişinău cu liderii celor mai numeroase grupuri religioase din Moldova şi 8 vizite de observare în localitățile rurale în care au fost raportate cazuri de încălcare a libertăților / drepturilor religioase sau care sunt cunoscute a fi diverse din punct de vedere religios.

Studiul nu a fost conceput cu scopul de a oferi statistici reprezentative privind grupurile religioase şi adepții lor sau stabilirea numărului absolut al încălcărilor drepturilor şi libertăților religioase.

REZUMATUL CONSTATĂRILOR

Constatări generale

Studiul elaborat şi constatările prezentate în acest raport reconfirmă şi susțin prin date suplimentare constatările făcute de către Raportorul Special ONU cu privire la libertatea religiei sau credinței, precum şi cele prezentate în Rapoartele cu privire la Libertățile Religioase elaborate de Departamentul de Stat al Statelor Unite cu referire la Republica Moldova. Multe dintre constatările făcute în aceste două rapoarte menționate mai sus găsesc confirmare în urma acestui studiu, dar în acelaşi timp raportul scoate în evidență amploarea şi gravitatea situației.

1) Începînd cu anul 2009, situația dreptului fundamental la libertatea religiei înregistrează o îmbunătățire, însă în continuare nu corespunde în mare măsură standardelor internaționale şi naționale în domeniul drepturilor omului. În Moldova, discriminarea pe criterii de apartenență religioasă se manifestă vădit, iar astfel de cazuri de discriminare înregistrează un număr considerabil. Discriminarea pe criteriu religios se manifestă în toate domeniile, inclusiv la înregistrarea unui cult religios, construcția clădirilor religioase, interferența în activitățile religioase, accesul în şcoli şi alte instituții de învățământ, discriminare în domeniul educației, serviciilor de sănătate şi în sfera relațiilor de muncă, gradul şi calitatea de acoperire în mass-media şi discursurile publice, etc.

2) Biserica Ortodoxă din Moldova exercită o dominație puternică şi evidentă asupra elaborării şi adoptării politicilor de stat în domeniul drepturilor şi libertăților religioase, precum şi alte politici de stat importante (în domeniul egalității şi nediscriminarării, sănătății, problemelor de familie, etc). De asemenea, aceasta intervine în exercitarea dreptului la libertatea religioasă a altor grupuri religioase. Manifestarea unui asemenea comportament este incompatibilă cu principiile statului de drept şi separării statului de biserică.

3) În general, Guvernul Republicii Moldova, nu a întreprins măsuri decisive pentru a împiedica intervenția Bisericii Ortodoxe Moldoveneşti în viața politică. Aparent, în spatele acestor inacțiuni stă dorința guvernanților de a-şi consolida puterea politică şi sprijinul electoral prin intermediul adepților Bisericii Ortodoxe din Moldova şi al rețelei extinse de parohii din subordinea acesteia. Prețul unei asemenea „cooperări" este îndoctrinarea Ortodoxă a politicilor publice, elaborarea cărora deseori contravine standardelor internaționale ale drepturilor fundamentale ale omului, discriminarea celorlalte grupuri religioase şi violarea drepturilor şi libertăților religioase exercitate de către acestea. În unele domenii de interes general, Biserica Ortodoxă din Moldova tinde să înlocuiască normele de drept prin dogme religioase şi reguli bisericeşti.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

4) Încălcarea libertăților şi drepturilor religioase fundamentale este mai frecventă şi mai acută în regiunile rurale. Această tendință se datorează nivelului mai scăzut al educației şi informării care se înregistrează în rândul funcționarilor publici locali, al preoților ortodocşi şi al populației în general. Cazurile de încălcări sunt multiple şi variază de la insulte verbale, deteriorarea proprietăților grupurilor religioase minoritare, pînă la agresarea fizică a propovăduitorilor neortodocşi sau adepților acestora. În prezent, la nivel local nu există remedii efective împotriva faptelor date şi foarte puțini au fost traşi la răspundere pentru asemenea încălcări.

5) Numărul şi gradul de discriminare față de cultele religioase „tradiționale" (Catolicii, Iudeii, Ortodocşii de Rit Vechi, Biserica Armenească Gregoriană) este comparativ mai mic decît numărul şi gradul de discriminare manifestat față de cultele religioase „netradiționale" [pentru Republica Moldova]. Un caz aparte este însă Biserica Ortodoxă Basarabeană, care deşi este „tradițională", a fost şi continuă să fie o țintă a discriminării. Situație se datorează faptului că BOB este percepută ca o „concurentă" a bisericii dominante, şi anume Biserica Ortodoxă din Moldova.

6) Baza de date statistice publice este foarte săracă din punct de vedere al reprezentării diversității religioase din Republica Moldova. Datele recensămîntului național din 2004, arată că 93,34% din populația Republicii Moldova (3158 mii de persoane) sunt Creştini Ortodocşi, circa 3,06% (103 mii de persoane) sunt adepții altor culte religioase, iar restul 3,6% (121 mii persoane) sunt atei sau au evitat să-şi declare apartenența religioasă. Aceste cifre însă nu corespund pe deplin cu datele obținute în urma studiului nostru. În urma interviurilor realizate cu liderii grupurilor religioase prezente în Republica Moldova, reiese că numărul total al credincioşilor non-ortodocşi este aproximativ 150 mii, ceea ce constituie cel puțin 5% din populația prezentă în Republica Moldova. Cele mai numeroase culte non-ortodoxe, care sunt Biserica Catolică, Penticostalii, Adventiştii de Ziua a Şaptea, Martorii lui Iehova, Evangheliştii şi Baptiştii, şi Iudeii numără fiecare aproximativ 15-30 mii de adepți. Din nou, aceste cifre nu se potrivesc cu datele recensămîntului din 2004 referitor la numărul Catolicilor, Penticostalilor, Martorilor lui Iehova şi al Iudeilor înregistrat în Republica Moldova.

Observarea slujbelor religioase duminicale desfăşurate în bisericile Ortodoxe din regiunile rurale, arată că media de participare a credincioşilor ortodocşi la slujbele de Duminică, în regiunile rurale (în localitățile vizitate), este de aproximativ 1,5-2% din totalul populației locale, iar la sărbătorile religioase mari (cu excepția Crăciunului şi a Paştelui) este de aproximativ 5% (într-un sat cu o populație de aproximativ 3000 de locuitori, prezența la slujbele duminicale este de aproximativ 50-60 de persoane, în mare parte acest numar este constituit din femei de vîrsta înaintată; în medie 150 de locuitori ai satului, participă la slujbele de Duminică „speciale").

7) În Republica Moldova, mecanismele legale de protecție a drepturilor şi libertăților fundamentale religioase, sunt extrem de slabe. Studiul dezvăluie numărul impunător de încălcări care au avut loc, atît în Chişinău cît şi în afara lui, şi care au rămas nepedepsite. Un număr infim din rîndul celor care încalcă dreptul la libertatea religiei, inclusiv prin atacuri sau discursuri instigatoare la ură religioasă, sunt aduşi în fața justiției, însă chiar şi în cazurile în care aceştia sunt traşi la răspundere sancțiunea este una inadecvată. Oficiul ombudsmanilor are o capacitate redusă în ceea ce priveşte protecția drepturilor şi libertăților fundamentale religioase, iar alte autorități publice speciale care ar promova şi proteja acest drept nu există.

Studiul elaborat demonstrează necesitatea documentării şi desfăşurării unei cercetări mai detaliate a situației referitor la dreptul la liberatea conştiinței, gîndirii şi a religiei în Republica Moldova, mai ales în asemenea domenii precum proprietățile grupurilor religioase, religia în şcoală, drepturile şi libertățile religioase în regiunile rurale şi în Transnistria.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

Înregistrarea grupurilor religioase

Situația cu privire la înregistrarea grupurilor religioase s-a îmbunătățit începînd cu anul 2009, însă în acest domeniu în continuare persistă unele probleme: cazul grupului Islamic condus de Talgat Masaev şi Falun Dafa. Problema de bază rămîne a fi vulnerabilitatea organului de înregistrare față de factorul politic (intern şi extern).

Suplimentar, se atestă probleme de ordin birocratic: proceduri îndelungate de înregistrare, solicitări de informații şi documente suplimentare (neprevăzute de lege).

Lăcaşuri de cult

Aproximativ jumătate dintre grupurile religioase intervievate au raportat probleme majore la construcția clădirilor religioase. Se raportează cazuri de refuz în alocarea terenurilor pentru construcția lăcaşurilor de cult (Baptiştii, Catolicii, Luteranii). Sunt înregistrate cazuri de refuz în eliberarea autorizațiilor pentru construcții (Biserica Ortodoxă Basarabeană, Martorii lui Iehova, Penticostalii).

Spații publice pentru activități religioase

Cazuri majore de încălcare a dreptului grupurilor religioase neortodoxe la întruniri publice şi activități religioase în locuri publice s-au atestat în 2009 (cazul Adventiştilor referitor la întrunirea de pe PMAN şi Menorah evreiască apmplasată lîngă monumentul lui Ştefan cel Mare), dar şi recent în 2010 şi 2011 (Martorii lui Iehova – Teatrul Verde, Falun Dafa – Dendrariul, Bahai – diferite spații publice).

Autoritățile publice municipale din Chişinău continuă să trateze unele grupuri religioase în mod discriminatoriu şi din poziții de superioritate.

Ceremonii funerare şi cimitire

În zonele rurale se atestă numeroasele cazuri de obstrucționare a procesiunilor funerare neortodoxe de către preoții ortodocşi din localitate sau localnicii instigați de către preotul ortodox.

Suplimentar, deseori sunt înregistrate situații în care cimitirele publice sunt de facto controlate şi administrate de preoții ortodocşi locali, care decid alocarea loturilor pentru înmormântare, “permit” sau “interzic” înmormântarea unor decedați neortodocşi.

Caz practic: Micleuşeni

Penticostalii susțin că cimitirul din satul Micleuşeni (raionul Nisporeni) este practic «privatizat» de către preotul ortodox local. În urmă cu 2 ani, rudele unei femei decedate, de religie creştin-evanghelică, nu au putut săvârşi înmormântarea paşnică a femeii. Preotul ortodox şi urmaşii săi, au împiedicat accesul procesiunii funerare în cimitirul local, astfel întreaga procesiune a fost nevoită să înconjoare cimitirul, pe un drum foarte rău, fiind obligați să meargă un kilometru în plus, într-o perioadă rece a anului. Pînă la sfârşit, femeia a fost îngropată într-o parte a cimitirului care era destinată sinucigaşilor şi se afla la capătul cel mai îndepărtat al cimitirului.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

Caz practic: Buțeni

Adventiştii de Ziua a Şaptea au raportat un caz excepțional care a avut loc în anul 2011 în satul Buteni. În timpul unei ceremonii funerare desfăşurată pentru un adept al grupului, preotul ortodox local a recurs la utilizarea unei arme de foc pentru a împiedica ceremonia. Preotul a fost neutralizat de câțiva dintre participanții la acea ceremonie, iar mai târziu, organele de poliție au returnat arma preotului.

Interferențe în activitățile religioase

Cel puțin 5 grupuri religioase continuă să fie ținta unor interferențe nedorite în activitățile lor religioase. Acestea sunt: Martorii lui Iehova, Uniunea Bisericilor de Crez Evanghelic Creştin (Penticostalii), Liga Islamică, Biserica lui Hristos, Falun Dafa.

Interferențele se manifestă prin insulte verbale, vătămări ale proprietăților grupurilor religioase sau adepților săi, obstrucționări ale activităților religioase, agresiuni şi atacuri fizice.

În majoritatea cazurilor vinovații nu sunt găsiți şi traşi la răspundere.

Penticostalii relatează:

În anul 2010 în satul Corestăuți (raionul Briceni), un preot ortodox beat, l-a bătut pe un propovăduitor penticostal în timpul unei slujbe evanghelice.

În anul 2008 în satul Clocuşna au fost sparte geamurile, iar în Tohatin (suburbia Chişinăului) casa unui penticostal a fost incendiată.

În Mihăileni, pe timp de noapte, cineva a deschis un foc de armă asupra Casei de Rugăciuni a Penticostalilor, după care a spart uşa şi geamurile casei. Nici poliția, nici procuratura nu au investigat cazul.

Martorii lui Iehova relatează:

33 de cazuri de interferențe, implicînd cauzare de daune şi agresiune, care au avut loc în anul 2010 şi 2011.

În anul 2010, familia starețului congregației locale a Martorilor lui Iehova din Mereni, a fost agresată de către aproximativ 6-7 săteni în timp ce se întorceau spre casă din satul vecin.

Starețul a raportat că în anul 2011 o persoană străină a pătruns la întîlnirea MI, deranjînd cursul normal al întrunirii prin strigăte şi insulte la adresa persoanelor prezente.

În nenumărate rînduri, răufăcătorii au perforat anvelopele roților autovehiculelor, parcate în fața locului în care se desfăşoară întrunirile MI.

Biserica lui Hristos relatează:

În anul 2010 şi anul 2011 au avut loc intervenții în slujbele religioase din satele Sociteni şi Bieşti săvîrşite de către preoții ortodocşi. Fără să fi fost invitați, preoții ortodocşi împreună cu un număr de adepți localnici, au pătruns în

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

clădire, în timpul slujbei religioase, insultînd grupul, amenințîndu-i cu întreruperea activității, şi îndemnînd localnicii spre ură.

Tot în aceleaşi sate Sociteni şi Bieşti, automobilele cîtorva adepți ai grupului au fost deteriorate, în anul 2010 şi 2011.

Liga Islamică relatează:

În anul 2011 în Chişinău poliția filma în mod neautorizat adunările de rugăciune pe care le petreceau adepții şi verifica buletinele de identitate ale celor care participau la rugăciune necătînd la faptul că acestea aveau loc la sediul închiriat de grup.

Tot în anul 2011, un veteran al războiului de pe Nistru, Valeriu Ciobanu, a făcut declarații publice împotriva adepților islamişti, aceste discursuri instigau la ură şi agresiune fizică față de adepții islamişti.

Nici unul dintre cazurile de mai sus, nu au fost investigate în mod adecvat şi nimeni dintre făptuitori nu a fost adus în fața justiției.

Falun Dafa relatează:

În luna mai a anului 2010, Ministerul Culturii al Republicii Moldova şi Teatrul Național de Operă şi Balet, au anulat concertul unui grup de artişti, Shen Yun din New York, care printre altele reprezentau scene ale persecuțiilor şi crimelor împotriva urmaşilor Falun Dafa. Prin anularea spectacolului Teatrul Național de Operă şi Balet a încălcat înțelegerea contractuală, cauzînd astfel daune financiare şi materiale considerabile organizatorilor de concert, care nici pînă în prezent nu au fost compensate.

Recent conducătoarea grupului moldovenesc Falun Dafa, a fost oprită pe aeroportul din Chişinău, fiind interogată şi percheziționată de către agenți de poliție motivînd că aceasta ar prezenta „o amenințare pentru sănătatea publică".

Discriminarea pe motive religioase: Educație

Adventiştii au raportat probleme legate de programarea examenelor şcolare în ziua de sîmbătă, care este o zi sfîntă pentru adventişti. În plus Adventiştii au raportat probleme la înscrierea copiilor în grădinițe şi şcoli, din cauza că au refuzat ca aceştia să fie vaccinați.

Martorii lui Iehova au raportat că în clasele primare (clasele I-IV) la ora de Educație Spirituală, profesorii deseori vorbesc despre simbolurile ortodoxe, care nu sunt împărtăşite de către MI. Starețul congregației locale a MI din Mereni a raportat un caz în care un profesor de la şcoala locală a insultat copii unui adept al MI.

Pastorul grupului local Baptist din satul Colibaşi (raionul Cahul) a raportat că la şcoala locală activează o profesoară creştin-ortodoxă care a încercat în nenumărate rînduri să introducă elemente de credință ortodoxă în cadrul disciplinelor şcolare. Părinții consideră că profesoara influențează în mod negativ asupra notelor copiilor neortodocşi.

Grupul Islamic a raportat că fetele musulmane întîlnesc probleme la şcoală, din cauza că-şi acoperă capul cu hijab (voal): profesorii şi colegii se interesează insistent despre această practică astfel intimidînd fetele.

Falun Dafa a raportat un caz în care a fost refuzată înscrierea copilul la şcoală din cauza că acesta purta un simbol specific Falun Dafa care seamănă cu svastica.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

Discriminarea pe motive religioase: Angajarea în cîmpul muncii

Liderul grupului Falun Dafa anterior a activat în cadrul unei judecătorii din Republica Moldova. Asupra ei au fost exercitate presiuni din partea colegilor de la Consiliul Superior al Magistraturii (organul de auto-administrare al judecătorilor) pentru a o determina să părăsească funcția de judecător. În cele din urmă a fost demisă din funcție în anul 2008 pe motiv că a „încălcat etica profesională" din cauza apartenenței sale la grupul Falun Dafa.

Un alt caz important de discriminare, a fost raportat de Talgat Masaev, cînd o femeie musulmană a fost concediată din cauza că aceasta purta hijab-ul.

Martorii lui Iehova au raportat un caz din Ştefan Vodă în care un adept al MI a întîmpinat dificultăți în a se angaja la şcoala locală din cauza apartenenței lui la Martorii lui Iehova.

Adventiştii de Ziua a Şaptea, au raportat că întîmpină probleme cu îndeplinirea sarcinilor de serviciu în ziua de Sîmbătă, care este o zi sfîntă pentru adventişti. Aceste probleme şi neplăceri sunt raportate foarte frecvent.

Biserica Ortodoxă de Rit Vechi Rusă a raportat că unii dintre bărbații au probleme la serviciu din cauza că conform tradiției religioase, aceştia nu îşi rad barba după ce trec vîrsta de 40 de ani.

Discriminarea pe motive religioase: Alte domenii

Starețul congregației locale a Martorilor lui Iehova a raportat că în Mereni au fost înregistrate cazuri în care conducătorii microbuzelor intenționat nu se opresc pentru a-i lua pe membrii MI, sau cînd aceştia doresc să coboare din transport.

Pastorul grupului local Baptist din satul Colibaşi (raionul Cahul) a menționat o problemă în legătură cu APL: urmaşilor bisericii baptiste le este refuzat dreptul de a primi asistență socială pe motiv că baptiştii sunt oameni muncitori şi că aceştia îşi pot asigura existența şi fără a primi ajutor social.

Mass media şi discursul public

Mass media nu reflectă în mod obiectiv, echidistant şi neangajat grupurile religioase din Republica Moldova.

Biserica Ortodoxă din Moldova beneficiază de cea mai mare atenție a mass media şi este preponderent acoperită într-un context pozitiv.

Alte grupuri religioase „tradiționale", „istorice" sau „convenționale", precum Biserica Catolică, iudeii, Biserica Apostolică Armenească şi Biserica Ortodoxă de Rit Vechi, se bucură de acoperire suficientă şi atenție predominant pozitivă în mass-media.

Celelalte grupuri religioase, sau nu se bucură de suficientă atenție din partea mass-media, sau atenția este în mare parte de natură negativă. Multe instituții mass-media, obişnuiesc să numească grupurile religioase minoritare „secte"(cu o conotație vădit negativă sau lipsă de respect).

Multe grupuri religioase au menționat despre nivelul scăzut al profesionalismului reprezentanților mass-media din Moldova în ceea ce priveşte acoperirea aspectelor religioase şi un nivel înalt de politizare a presei, ce ține de acoperirea aspectelor religioase.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂȚILOR RELIGIOASE ÎN ŞCOLI

Accesul grupurilor religioase în şcoli nu este unul nediscriminatoriu şi echilibrat.

Biserica Ortodoxă din Moldova are un acces practic nelimitat atît la instituții educaționale, cît şi la conținutul disciplinelor şcolare predate local.

Alte grupuri religioase, în unele cazuri, au acces la instituții educaționale, însă acest acces deseori este intermitent, cu multe condiții şi limitări.

Simbolica Bisericii Ortodoxe din Moldova este omniprezentă în instituțiile educaționale din Moldova. Adventiştii au raportat că se confruntă cu dificultăți considerabile atunci cînd este vorba despre obținerea posibilității de a desfăşura activități religioase în şcoli.

Starețul Martorilor lui Iehova din Mereni a raportat că administrația locală a instituțiilor culturale şi educaționale a refuzat în mod categoric accesul MI la aceste instituții.

Baha'i au raportat că s-a confruntat cu dificultăți considerabile atunci cînd au încercat să incorporeze informația referitoare la cultul lor în disciplinele religioase predate în şcoală.

Grupul Islamic neînregistrat a raportat că nu a avut posibilitatea să participe la formularea curriculei pentru disciplinele educației religioase şi moral-spirituale predate în şcoli, din cauza că Ministerul Educației nu a invitat grupul să participe la acest proces.

Biserica Ortodoxă Basarabeană a menționat că Guvernul Republicii Moldova a alocat 1,2 milioane de MDL din resursele financiare publice, pentru imprimarea unor manuale după modelul propus de către BOM, însă această sumă a fost insuficientă pentru imprimarea unui număr suficient de manuale. În acelaşi timp, Guvernul a refuzat să primească manualele propuse de BOB, pe care aceasta le-a primit ca donație din România (gratuit şi fără vre-un cost).

Dialogul şi cooperarea interconfesională

Grupurile religioase din Republica Moldova nu cooperează strîns între ele. Cooperarea este fragmentară şi de cele mai multe ori este axată în jurul unor evenimente, precum cooperarea în jurul opoziției privind Legea Egalității (Legea Anti-Discriminare) sau în jurul Zilei Familiei, desfăşurată anual.

Grupurile religioase au tendința de a comunica în grupuri mici: grupurile religioase „tradiționale" cooperează cu alte grupuri „tradiționale", grupurile protestante cooperează cu alte grupuri protestante, grupurile Islamice - cu grupurile Islamice; grupul Tao cooperează cu alte mişcări orientale sau grupuri de meditație.

Există cîteva grupuri religioase care fac eforturi de a promova dialogul interconfesional. Aceste grupuri sunt Biserica Unificării şi Baha'i.

Guvernul Republicii Moldova are o poziție nesemnificativă în promovarea dialogului interconfesional. Guvernul nu a stabilit o platformă prin care să comunice regulat cu grupurile religioase din Republica Moldova şi să promoveze ideea de pace şi dialog interconfesional.

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.

Aprecierea activității Guvernului

10 dintre grupurile religioase intervievate au apreciat performanța autorităților publice drept bună sau foarte bună (Biserica Ortodoxă din Moldova, Biserica Ortodoxă Basarabeană, Creştinii Ortodocşi de Rit Vechi, Biserica Armenească Gregoriană, Iudeii, Catolicii, Evangheliştii şi Baptiştii, Adventiştii de Ziua a Şaptea, Biserica Unificării, Societatea Krishna).

10 dintre grupurile religioase intervievate au apreciat performanța autorităților publice drept nu pre bună sau nesatisfăcătoare (Biserica lui Hristos, Liga Islamică, MI, grupul Islamic condus de Talgat Masaev, Baha'i, Adventiştii de Ziua a Şaptea (R), Metodiştii, grupul Tao, Luteranii, Falun Dafa).

Penticostalii au menționat că activitatea autorităților publice depinde foarte mult de nivelul acestora (local vs. central), precum şi de localitatea în care activează, iar Armata Salvării a menționat faptul că nu are careva comentarii față de autoritățile publice în contextul actual.

Raportul este elaborat de Centrul de Informare în domeniul Drepturilor Omului (CIDO) în parteneriat cu Coaliția Nediscriminare (CND) şi Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM).

Raportul prezent a fost realizat cu sprijinul acordat de către poporul American prin intermediul Departamentului de Stat al Statelor Unite. Centrul de Informare în Domeniul Drepturilor Omului este responsabil de conținutul raportului, iar opiniile prezentate în nici un caz nu reprezintă opinia oficială a Departamentului de Stat sau a Guvernului Statelor Unite.